



Beslutad av: Kommunstyrelsens utskott för  
utbildning och arbete  
Framtagen av: Emma Frostensson, områdeschef

Beslutsdatum: 2018-02-08  
Dokumentansvarig: Områdeschef  
Diarienummer: KS/2018:68  
Giltighetstid: Tillsvidare

## Innehåll

<b>1</b>	<b>Inledning</b>	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>Särskilt förordnad vårdnadshavare</b>	<b>3</b>
2.1.1	Osby kommuns ansvar	3
2.2	Vem kan utses som särskilt förordnad vårdnadshavare	3
2.3	Uppdraget	4
2.4	Återflyttning av vårdnad till föräldrarna	4
2.5	Upphörande av uppdraget	4
2.6	Förmyndare och tillsyn	4
2.7	Arvode	4
2.7.1	Ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare i Osby kommun	4
2.7.2	Avtal om ersättning	5

## 1 Inledning

Osby kommun ansvarar för de ensamkommande barn och ungdomar som anvisas till kommunen från Migrationsverket. Under tiden som barnet är asylsökande utses en god man. God man förordnas av Överförmyndaren.

När ett barn beviljats uppehållstillstånd ändras kommunens ansvar till att avse en mer långsiktig planering med stabilt boende och god integrering i det svenska samhället. Kommunens ansvar kvarstår till dess barnet fyller 18 år med ett utökat ansvar till och med 20 år. Behov av stöd och hjälp kan dock finnas även efter att den unge fyllt 21 år.

När ett ensamkommande barn beviljas uppehållstillstånd i Sverige ska en särskilt förordnad vårdnadshavare utses.

Riktlinjen har sin utgångspunkt i Föräldrabalken (1949:381) samt Lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn.

## 2 Särskilt förordnad vårdnadshavare

En särskilt förordnad vårdnadshavare ska utses om barnets föräldrar är avlidna eller är varaktigt förhindrade att utöva vårdnaden. Det är Tingsrätten som beslutar om särskilt förordnad vårdnadshavare efter att talan väckts från socialtjänsten. Det är socialtjänsten i den kommun där barnet vistas som ska väcka talan om eller anmäla behov av en särskilt förordnad vårdnadshavare.

Den som förordnas till vårdnadshavare för barnet är vanligtvis också dess förmyndare. Om barnet fyller 18 år inom ett halvår, från beslut om uppehållstillstånd, kan god man kvarstå i avvaktan på den unges 18-års dag.

Det är överförmyndarens skyldighet att påtala för socialtjänsten att förutsättningarna för att en talan eller anmälan föreligger.

### 2.1.1 Osby kommuns ansvar

Enligt ovan ansvarar socialtjänsten i Osby kommun för att väcka talan för de ensamkommande barn som visats i Osby kommun, oavsett vilken kommun som är anvisningskommun för det aktuella barnet.

Socialtjänsten i Osby kommun ska, för de barn som anvisats Osby kommun och som inte bor i kommunen, skicka en upplysning till vistelsekommunen om att talan ska väckas gällande särskilt förordnad vårdnadshavare.

### 2.2 Vem kan utses som särskilt förordnad vårdnadshavare

Den som utses till särskilt förordnad vårdnadshavare ska vara lämpad att se till att barnet får omvårdnad, trygghet och en god fostran. Vid valet av vårdnadshavare ska hänsyn tas till barnets ålder och utveckling samt den personliga anknytningen till den tilltänkta vårdnadshavaren. Något företräde för exempelvis släktingar till barnet finns inte angivet. Det viktiga är att den person som föreslås har kunskap om vad det innebär att vara vårdnadshavare samt bedöms vara lämplig för uppdraget. Barnet behöver nödvändigtvis inte bo tillsammans med den särskilt förordnade vårdnadshavaren. Det är socialtjänsten som utreder om en person är lämplig för uppdraget.

## 2.3 Uppdraget

Uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare skiljer sig inte nämnvärt från uppdraget som god man för ensamkommande barn och ungdomar. En särskilt förordnad vårdnadshavare ska se till att barnet får sina olika behov tillgodosedda, inklusive behov av omsorg och trygghet. Vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor om barnets personliga angelägenheter, men ska i takt med barnets stigande ålder och utveckling ta allt större hänsyn till barnets egna synpunkter och önskemål.

En särskilt förordnad vårdnadshavare har kvar sitt ansvar till dessa att barnet fyller 18 år. I uppdraget ingår bland annat kontakter med skola, sjukvård och myndigheter. I uppdraget ingår även att bevaka att den unge får en tillfredsställande försörjning och ansöker om de bidrag hen har rätt till, till exempel barnbidrag och studiebidrag. Beroende på var barnet bor ingår det i uppdraget att ha regelbunden kontakt med boendepersonal eller familjehemmet där barnet bor. I alla fall ingår regelbunden kontakt med socialtjänsten.

## 2.4 Återflyttning av vårdnad till föräldrarna

Om barnets föräldrar beviljas uppehållstillstånd i Sverige och barnet har en särskilt förordnad vårdnadshavare utsedd måste den biologiska föräldern väcka talan i Tingsrätten för att återfå vårdnaden om barnet. Det är barnets bästa som är avgörande om föräldern ska återfå vårdanden.

## 2.5 Upphörande av uppdraget

En särskilt förordnad vårdnadshavare har alltid rätt att på egen begäran bli entledigad från sitt uppdrag. Förordnandet upphör annars när barnet fyller 18 år.

## 2.6 Förmyndare och tillsyn

En särskilt förordnad vårdnadshavare blir med automatik också förordnad förmyndare när så beslutas. En förordnad förmyndare står under överförmyndarnämndens tillsyn på samma sätt som en god man för ensamkommande och förvaltare.

## 2.7 Arvode

Enligt nu gällande bestämmelser finns inget lagstöd för att en särskilt förordnad vårdnadshavare har rätt till ersättning i en del som avser vårdnad om denne inte samtidigt är familjehemsförälder. Endast för den del som avser förmyndarskap finns stadgat om arvode och det är överförmyndaren som fattar beslut om arvode i denna del.

### 2.7.1 Ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare i Osby kommun

För tillförordnanden som beslutas i tingsrätten efter den 1 april 2018 ska ersättning enligt nedan utbetalas till den särskilt förordnade vårdnadshavaren för den del som avser vårdnaden.

Månadsarvode utgår med 2000 kronor. Arvodet utgör skattepliktig ersättning för det som är avsett att inrymmas i den särskilt förordnade vårdnadshavarens ordinarie uppdrag.

### **Ersättning för resor och övriga omkostnader**

En schablonersättning på 250 kronor per månad utbetalas som ersättning för till exempel bilresor, parkeringsavgifter, internet, porton och telefon.

### **Övrigt**

För omkostnader som överstiger schablonen ska planering alltid ske i samråd med barnets socialsekreterare innan aktivitet/resa genomförs. Kostnader utöver schablon kan då ersättas i efterhand mot uppvisande av kvitto. Om den unge är kallad till rättegång ska ersättning för förlorad arbetsförtjänst och reseersättning ansökas hos tingsrätten. Beslut om ersättning utöver schablon fattas enligt Kommunstyrelsens delegationsordning.

#### **2.7.2 Avtal om ersättning**

Avtal om ersättning upprättas och utbetalas månadsvis i efterskott fram till den unges 18-årsdag. Uppdragstagaren är skyldig att anmäla till socialtjänsten om förändringar av uppdraget sker under avtalstiden.

### **Begränsningar**

Osby kommun tecknar avtal med, och beviljar ersättning till de särskilt förordnade vårdnadshavare som är utredda av, och där talan väckts av Osby kommun. För de särskilt förordnade vårdnadshavare som är utredda av, och där talan väckts av annan kommun ansvarar Osby kommun inte för avtal och ersättning, oavsett om barnet är anvisad Osby kommun. Med anledning av att det saknas lagreglering gällande ansvarsfördelning mellan kommun som har socialtjänstansvaret för den unge samt den kommun som väcker talan om särskilt förordnad vårdnadshavare görs ovan förtydligande i denna riktlinje.